

Mezinárodní právo veřejné
jako velmi specifický
právní systém

Pojem (definice) MP

- souhrn **pravidel právně závazných**
- upravujících **vztahy mezi státy** a dalšími subjekty mezinárodních vztahů, které získaly mezinárodněprávní subjektivitu
- Stát: musí to být **stát jako suverén**, nikoli stát jako soukromoprávní osoba (obchodník)
 - stát – stát
 - stát – mez. org.
 - mez. org. – mez. org.
 - stát – jiný subjekt MP

Původ a vývoj MP

- terminologie: MP = MPV
- podmínky vzniku:
 - **národní a územní suverenity**
 - **nezávislost států** (po Vestfálském míru – 1648)
- moderní systém MPV: od 17. stol.
- Hugo Grotius: De iure belli ac pacis libri tres – 1625
- přirozenoprávní škola: není to právo
- pozitivismus: jako vnitrostátní, je to právo
- normativní teorie (Kelsen – 1881-1973) - pyramida

Další vývoj MP v 19. století

- 19. stol.: mocné státy – doprava, obchod, válečné právo, výboje, síla je legitimní
- rozšíření mezinárodní smlouvy (nejen kontraktuální)
- mezinárodní konference a organizace
- **Dnešní účel mezinárodního práva:**
 - dříve: jen fungování mezinárodního společenství
 - dnes i **pokrokový rozvoj**

Terminologie: MPV x MP

- tradiční označení (národy)
- běžně (neprávníci): MP
- právníci, akademici: MPV
- odlišení od MPS

Zvláštnosti mezinárodního práva

- ošidnost srovnávání s právem vnitrostátním
- „rané“ stadium vývoje
- působí v jiném prostředí
- projev vůle více států

- *A HLAVNĚ: MÁ CHARAKTER
KOORDINAČNÍ, NE
SUBORDINAČNÍ*

Zvláštnosti mezinárodního práva

- **1. KOORDINAČNÍ**
CHARAKTER MP vyplývá ze **zásady svrchované rovnosti** států, která je jeho základem

Zásada svrchované rovnosti

- **SVRCHOVANOST (SUVERENITA)**

- nezávislost na jiné moci uvnitř i vně
- přirozené vymezení
- dobrovolné omezení (EU x kolonie)
- územní výsost = výlučný výkon suverenity státu na svém území - výjimky

- **ROVNOST**

- rovná práva, výjimky

Zvláštnosti mezinárodního práva

D ů s l e d k y :

- **2.** Není **centralizovaná normotvorba**
- **3.** Není **autoritativní orgán**, který by závazně **rozhodl o porušení práva** a stanovil sankce
- **4.** Chybí **centralizovaný systém donucení**

Zvláštnosti mezinárodního práva - další

- **Decentralizované donucovací prostředky:**
 - bez použití síly (retorze, přerušení styků)
 - s použitím síly (sebeobrana, akce RB)
- **5. Prameny** – také právo nepsané
- **6. Subjekty** – jednotlivci?

Zvláštnosti mezinárodního práva - 4

- **7. Předmět úpravy:** i oblasti nenáležející žádnému státu
- **8. Rozvojový charakter** – vývoj (jednotlivci-?)
- **9. Procesní právo - ?**

Zvláštnosti mezinárodního práva

Z k r á t k a :

- Chybí analogie **státu** jakožto nadřazené moci.
- Státy jsou v MP tvůrci a adresáti norem.
- Zcela decentralizovaný systém *bez mocenského centra.*

Právo jako společenský jev

- právo = regulativní normativní systém
- zajišťuje fungování **společnosti lidí** (státu)
- definice: **soubor pravidel chování stanovených a vynutitelných státem**
- jiné normativní systémy
- „**společnost**“ států: mezinárodní rozměr práva (*mezinárodní společenství*)
- **Evropská unie**: ani stát, ani mezinárodní společenství

Je mezinárodní právo právem?

- je vytvářeno státy
- má závazný charakter
- je vynutitelné státy (jiné pojetí a jiný charakter vynutitelnosti – nemusí být hned ozbrojené násilí)
- **je to právo, ale jiné povahy než právo vnitrostátní**
- **nezbytné pro fungování mezinárodního společenství**

Přesahy mezinárodního práva do práva vnitrostátního

- **Mezinárodní smlouva** – vztahuje se na jednotlivce stejně jako zákon (viz Ústava ČR – čl. 10)
 - Evropská úmluva o lidských právech
 - obchod: Vídeňská úmluva o kupní smlouvě
- **Právní poměry ve státě jsou regulovány nejen právem vnitrostátním, ale i mezinárodním**